

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА
05 Број: 6-6402/2023
21. јул 2023. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 21.07.2023

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
03	02-97	9/23-2	

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД

Влада је размотрила, ради давања мишљења Народној скупштини, Предлог препоруке Влади Републике Србије о хитним мерама у просветном систему, коју су Народној скупштини поднели народни посланци Миленковић Керковић проф. др Тамара, Обрадовић Бошко, Јаковљевић Милован, Костић мр Иван, Васић Радмила и Пушкић Борко.

Влада, на основу чл. 152. и 155. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), даје следеће

МИШЉЕЊЕ

Влада предлаже Народној скупштини да не прихвати Предлог препоруке Влади Републике Србије о хитним мерама у просветном систему, у начелу, из следећих разлога:

1. Тачком 1. Предлога препорука Влади, предлаже се почетак процеса враћања угледа и достојанства наставницима и професији заједничком планском акцијом свих надлежних државних институција, пре свега Министарства просвете, Националног просветеног савета, просветних завода, затим политичке елите, културних посленика, САНУ, медија,...;

У вези са предложеном препоруком истичемо да достојанство, односно ауторитет једне професије и наставника зависи од много фактора. Кључни фактор је однос између наставника, деце, односно ученика и родитеља, што се показује и у школској пракси. У том смислу Министарство просвете већ предузима активности да оснажи наставнике у вези са њиховим комуникационим компетенцијама и компетенцијама управљања одељењем. Важан део напора Министарства просвете односи се и на оснаживање директора за руковођење, као и јачање установе да обезбеди сигурну и подстицајну школску средину за све учеснике у процесу образовања и васпитања. Такође, планирана је појачана заштита наставника од насиља путем измена Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС”, бр. 46/19 и 104/20), које треба да се усвоје после доношења измена и допуна Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 6/20 и 129/21). Са друге стране, статус наставника у друштву зависи и од односа целокупног друштва и вредносног система, односа друштва према образовању и васпитању и пропагирању одређених модела понашања и комуникације. Министарство просвете из домена своје надлежности континуирано истиче значај улоге друштва, медија, породице и других система.

2. Тачком 2. Предлога препорука Влади, предлаже се почетак широке медијске акције презентовања позитивних примера из школског живота која ће за резултат имати пораст угледа школа и наставника.

У вези с наведеном предлогом, указујемо да Министарство просвете током својих активности, континуирано апелује на медије и значај промоције позитивних примера у медијима. Својим активностима доприноси бољем разумевању области инклузије и поштовања људских и мањинских права у образовању и васпитању, као и заштити од насиља и дискриминације, путем промоције позитивне школске праксе путем објава на званичној интернет страници Министарства. Такође, осмишљена је и реализована медијска радионицу за представнике медија у циљу унапређивања њихових вештина о значају правилног и конструктивног медијског извештавања. Почетком нове школске године у 20 јединица локалне самоуправе биће организоване локалне медијске кампање и формиране мреже институција на локалном нивоу које ће заговарати, односно промовисати инклузивно образовање као квалитетно образовање за свако дете. Препознати примери добре праксе квалитетног инклузивног образовања и васпитања ће бити промовисани у оквиру кампање на националном нивоу.

У овом моменту Министарство просвете интензивно ради на подизању капацитета шест школа које су кандидати за стицање статуса модел установа за инклузивно образовање. Ове школе ће развити изузетну и иновативну праксу инклузивног образовања и васпитања која ће се, након што добију статус модел установа, преносити другим образовно-васпитним установама кроз различите форме хоризонталног учења. Циљ успостављања и улога модел установе, као и ближе услове за стицање статуса модел установе и престанка важења статуса, Министарство је уредило доношењем Правилника о модел установи („Службени гласник РС”, број 10/19). Кампање и успостављање модел установа добре праксе инклузивног образовања су део активности у оквиру пројекта „Унапређени равноправни приступ и завршавање предуниверзитетског образовања за децу којој је потребна додатна образовна подршка - Учимо сви заједно”, који спроводе Министарство просвете и УНИЦЕФ уз подршку Делегације Европске уније у Србији.

3. Тачком 3. Предлога препорука Влади, предлаже се почетак широке друштвене акције усмерене на популарисање знања као основне вредности и највећег капитала у животу, самим тим и школе у којој се стичу знања.

Када су у питању друштвене акције, Министарство просвете бројним и различитим активностима доприноси популаризацији образовања и васпитања, као и стицања знања, а које се реализују кроз: Сајам образовања, медијска гостовања, брошуре, интернет презентације, ресурсе за наставнике и стручне сараднике.

4. Тачком 4. Предлога препорука Влади, предлаже се ребаланс буџета Републике Србије и обезбеђивање већих материјалних средстава за плате запослених у просветном систему.

У вези са овим предлогом препоруке, истичемо да су у погледу финансијских средстава, у оквиру приоритета, идентификована и питања издвајања финансијских средстава за образовање и васпитање, иницијалног образовања наставника и њиховог стручног усавршавања и напредовања, побољшање квалитета наставе и укупног образовно-васпитног рада, јачање васпитне функције школе и питања превенције и заштите од насиља, злостављања и занемаривања, спречавања дискриминације и других облика ризичног понашања.

5. Тачком 5. Предлога препорука Влади, предлаже се појачана планска едукација родитеља о проблемима са којима се сусрећу деца у школском узрасту са апелом на активнију сарадњу у решавању проблема недисциплине у школама.

Поводом овог предлога указујемо да Министарство просвете континуирано покреће и реализује активности са циљем оснаживања образовних-васпитно установа да пружају подршку породици и ојачају сарадњу родитеља и школе. Законом о основама система образовања и васпитања су прописане казнене одредбе и мере у случају несарадње родитеља са школом, а школе су у обавези да кроз годишње програме заштите од насиља планирају и едукацију родитеља. Родитељи су у обавези да на позив школе узму активно учешће у појачаном васпитном раду школе.

У контексту јачања сарадње школе и родитеља, напомињемо да је Министарство просвете, у сарадњи са УНОДЦ, обучило 67 стручних сарадника за примену програма „Јаке породице у школама”. Програм има за циљ да оснажи родитељске компетенције, посебно у домену управљања родитељским стресом и подршке деци. Ради унапређивања родитељских компетенција Министарство је у сарадњи са Саветом Европе припремио и приручнике за родитеље: Одрастење у демократској породици (за узраст 6-14 година), који се налази на званичној интернет страници Министарства: <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2022/05/HF27-growing-up-democratic-family-SRP.pdf>), као и Живот у демократској породици (за узраст 15-19 година), који се такође налази на страници: <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2022/05/HF27-living-democratic-family-SRP.pdf>. На овај начин поменути приручници доступни су родитељима, као и свим заинтересованим грађанима. Такође, на платформи „Чувам те”, која се налази на званичној интернет страници Владе: <https://cuvamte.gov.rs/>, објављени су одговарајући едукативни материјали за родитеље.

6. Тачком 6. Предлога препорука Влади, предлаже се појачана планска васпитна едукација ученика на часовима одељенске заједнице и у оквиру ваннаставних активности (културне, спортске, еколошке, активности у природи, помоћ старима и немоћнима,...).

У вези са овим предлогом напомињемо да се Програмом заштите од насиља, који је свака школа у обавези да донесе на годишњем нивоу, планирају конкретне активности рада са ученицима, кроз одељењске заједнице, наставне и ваннаставне активности. Министарство просвете континуирано припрема различите ресурсе, које редовно објављује на званичној интернет страници Министарства просвете (<https://prosveta.gov.rs/kategorija/publikacije/>), као и Завода за унапређивање образовања и васпитања: ЗУОВ Еду – Платформа за спровођење обука од јавног интереса (zuov.gov.rs), а који помажу

наставницима да реализују превентивни рад са ученицима. Поред наведеног, Министарство учествује и креира различите обуке од јавног значаја са темом развијања инклузије у образовању и васпитању, заштите од насиља и дискриминације, затим о праведном и свима једнако и квалитетно доступном образовању и васпитању.

7. Тачком 7. Предлога препорука Влади, предлаже се појачан рад психолошко-педагошке службе у сарадњи са Центром за социјални рад; запослење већег броја стручних лица из области педагогије и психологије, у складу са реалним потребама школе.

Поводом предложене препоруке, указујемо да стручни сарадници раде по плану и програму рада, који садржи обавезни превентивни и саветодавни рад, али и сарадњу са другим установама социјалне и здравствене заштите. Министарство просвете је, у складу са Закључком Радне групе за превенцију и спречавање насиља у школама, припремило анализу финансијских ефеката за повећање броја стручних сарадника и коефицијената за одељењске старешине, а што даље улази у процедуру, односно надлежност Министарства финансија.

8. Тачком 8. Предлога препорука Влади, предлажу се појачане активности на превенцији болести зависности код деце и младих (алкохол, цигарете, дрога, коцкање).

У вези да предложеним активностима истичемо да су школе у обавези да креирају програме здравствене заштите и да кроз међупредметну компетенцију Одговоран однос према здрављу (члан 12. став 3. тачка 6) и став 4. тачка 7) Закона о основама система образовања и васпитања), кроз све предмете обрађују теме и садржаје везане за унапређивање здравих животних стилова. Информације о програму који је спровело Министарство просвете доступне су на <https://zuov.gov.rs/zdravlje/> - Програм оснаживања запослених у образовању за развијање одговорног односа према здрављу, очување здравља и безбедности ученика.

9. Тачком 9. Предлога препорука Влади, предлаже се осетно смањење административних обавеза наставника и преусмеравања пажње на васпитни рад.

У вези са предложеном препоруком, напомињемо да је Стратегијом развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године („Службени гласник РС”, број 63/21), посебно истакнуто јачање васпитне функције школе. У том смислу васпитни рад прати одговарајућа документација која се тимски ради. Наставници и стручни сарадници у оквиру своје 40-то часовне радне недеље имају предвиђено време за припрему ове документације.

10. Тачком 10. Предлога препорука Влади, предлаже се поједностављење изрицања васпитно-дисциплинских мера.

У вези са изрицањем васпитно-дисциплинских мера указујемо да је предложеним изменама и допунама законске регулативе у области образовања и васпитања унапређена процедура васпитно-дисциплинског поступка. Суштина овог поступка јесте васпитни утицај на ученика, јер је свакој држави образовање и васпитање и његов значај за развој целокупног друштва и на знању заснованој држави у примарном фокусу.

11. Тачком 11. Предлога препорука Влади, предлаже се образовање стручне надстраначке комисије за припрему суштинских измена и допуна постојећих просветних закона, на бази широког друштвеног консензуса.

Поводом овог предлога напомињемо да је нацрте законе и предлоге подзаконска акта који су измењени и допуњени, и који су тренутно у процедури усвајања, сачинила стручна Радна група у сарадњи са представницима синдиката, Друштва директора Србије и других стручњака. Будући да су закони прошли кроз јавну расправу, уважени су сви предлози којима се унапређује целокупан систем образовања и васпитања, чиме је постигнут шири друштвени консензус.

Такође напомињемо да Влада Републике Србије и Министарство просвете, у сарадњи са релевантним институцијама и организацијама, реализују свеобухватну реформу образовања и васпитања руководећи се важећим стратешким документима.

Имајући у виду наведено, сматрамо да су теме обухваћене мерама већ садржане у стратешким документима, као и да је рад на њиховом развијању и реализацији још више интензивираан након трагичног догађаја, који су и повод за давање предметне препоруке.

4100223.005/4